

STRENG MAAR RECHTVAARDIG: en dan nu de feiten.

De andere kant van het migratiebeleid

Signaleringsrapport van de werkgroep Deportatieverzet
en de actiegroep Occupy Rotterdam

“Meer dan ooit is het nu zaak om
democratische en menselijke waarden
te verdedigen en in ere te houden.”
(Fred Teeven, 2002)

Voorwoord

In maart 2013 kwamen in minder dan een week tijd drie meldingen binnen van Afghaanse gezinnen met jonge kinderen die op de gezinslocaties van hun bed waren gelicht en naar Afghanistan waren uitgezet. Een vierde gezin werd op dat moment in detentiecentrum Rotterdam vastgehouden en stond op het punt gedeporteerd te worden. Een kleine groep actievoerders besloot een alarm- en ondersteuningsnetwerk op te zetten: het begin van de werkgroep Deportatieverzet. De actiegroep Occupy Rotterdam organiseerde al geruime tijd lawaaidemonstraties bij detentiecentrum Rotterdam.

Tijdens een lawaaidemonstratie op 5 mei 2013, georganiseerd door het No Border netwerk bij drie van de vier detentiecentra in Nederland, waren beide groepen aanwezig. Al snel bleek dat er in detentiecentrum Schiphol een relatief grote groep in hongerstaking was gegaan. De dag daarna kwamen er berichten dat er in detentiecentrum Rotterdam een massale hongerstaking was uitgebroken. De honger- en dorststakers werden in korte tijd voorpaginanieuws, maar vaak ging het dan over de aantallen vluchtelingen die al dan niet in hongerstaking waren of over de omstandigheden in detentie. De vluchtelingen lieten weten dat zij niet simpelweg protesteerden tegen die omstandigheden, maar tegen het asielbeleid in het algemeen. Vrijheid en bescherming, dat was hun eis. Maar ook: *“people should know”*, vertel de mensen buiten wat er met ons gebeurt.

In de drie maanden voor verschijning van dit rapport hebben de mensen van de werkgroep Deportatieverzet en de actiegroep Occupy Rotterdam veelvuldig contact gehad met vluchtelingen binnen en buiten detentie. Nieuws werd doorgegeven, vluchtelingen werden in contact gebracht met de pers en er werd praktische ondersteuning gegeven door overleg met advocaten en door het voeren van acties.

Veel van de getuigenissen die we hebben gehoord werden gepubliceerd op deportatieverzet.nl, occupyrotterdam.org en no-border.nl. Maar we hebben de getuigenissen ook opgetekend en bijgehouden, zodat we in een later stadium nauwkeurig verslag konden doen.

Dit verslag ligt nu hier in de vorm van een signaleringsrapport, getiteld “Streng maar rechtvaardig: en dan nu de feiten.”

Ondanks de grote hoeveelheid concrete cases is dit rapport allesbehalve compleet: het betreft slechts de waarnemingen van medio maart tot nu, 26 juni 2013. Daarnaast heeft lang niet iedere vluchteling in deze periode zijn verhaal kunnen doen, ook als hij of zij dat wel had willen doen: hetzij omdat men niet durfde, bang voor repressie na contacten met de buitenwereld, hetzij omdat men niet kon, bijvoorbeeld omdat iemand werd uitgezet en er daarna spoorloos verdween. Maar met een totaal van 116 cases verzameld in drie maanden, geeft dit rapport een helder beeld van misstanden binnen het huidige asielbeleid.

Dat is ook wat we beogen met dit rapport: een beeld geven van de werkelijkheid. Niet het politieke of het theoretische imago, maar de rauwe werkelijkheid van het alledaagse leven van vluchtelingen in Nederland en wat hen in de naam van dit beleid aangedaan wordt.

Het beleid is niet rechtvaardig.

Het wordt ook niet zorgvuldig uitgevoerd.

De feiten spreken voor zich.

Juni 2013,
werkgroep Deportatieverzet
actiegroep Occupy Rotterdam

Opzet van het rapport

De items van dit rapport zijn gestructureerd volgens dezelfde lijn als de 'vreemdelingenketen', zoals dat door de overheid genoemd wordt: het hele proces van aankomst en asielprocedure, arrestatie en detentie en uiteindelijk deportatie. Daarnaast is er een apart hoofdstuk over het onderwerp 'medische zorg', hoewel dat hoofdstuk in dit stadium wat betreft de zorg in de detentiecentra nog beperkt is. Er wordt nog volop onderzoek gedaan naar de omstandigheden van medische zorg in de detentiecentra.

Ieder item geeft een stelling betreffende het asielbeleid aan. Iedere stelling wordt steeds onderbouwd door beknopte casusomschrijvingen. Alle cases zijn door de mensen van de werkgroep Deportatieverzet en de actiegroep Occupy Rotterdam zelf opgetekend, in directe gesprekken met de vluchtelingen. In een aantal gevallen wordt ook verwezen naar relevante wetteksten of procesprotocollen van de Dienst Terugkeer en Vertrek.

Kambiz Roustayi en Aleksandr Dolmatov zijn bij lange na niet de enigen die in hun zoektocht naar bescherming de dood hebben gevonden. In een apart hoofdstuk wordt een overzicht gegeven van de opgetekende overlijdensgevallen van de laatste 21 jaar. Dit overzicht is samengesteld door vrijheidvanbeweging.nl en al langer bekend, maar het geeft wel een schokkend beeld van het gebrek aan zorg binnen het asielbeleid en de fatale gevolgen daarvan.

Tenslotte volgt de conclusie, een nawoord, een verklarende woordenlijst en een overzicht van links.

De persoonlijke informatie over de vluchtelingen is met hun toestemming opgenomen in dit rapport en de namen zijn onherkenbaar gemaakt.

Opgedragen aan meneer Ghafuri, één van de dorststakers die werd gedeporteerd en van wie we sindsdien niets meer hebben vernomen.

Aankomst en asielprocedure

- ~ **Asielzoekers die aankomen in Nederland en aangeven dat ze door willen reizen naar een ander land om daar asiel aan te vragen, worden onder dreiging van langdurige detentie of onmiddellijke deportatie gedwongen om hier asiel aan te vragen.**

Casus 1: M, op moment van het gebeuren 16 jaar, uit Afghanistan. Vanuit Griekenland was hij hangend onder een vrachtwagen verder doorgereisd in Europa. Hij was op doorreis naar Zweden omdat hij daar asiel wilde aanvragen, de vrachtwagen stopte in Nederland. M werd gearresteerd. Hij heeft onmiddellijk aangegeven dat hij in Zweden asiel wilde aanvragen, maar er werd hem gezegd dat hij in Nederland asiel moest aanvragen. Zou hij dat niet doen, dan zouden ze hem heel lang in detentie vasthouden of terugsturen naar Afghanistan. Hij heeft geantwoord dat hij echt niet in Nederland asiel wilde aanvragen, maar werd ondanks zijn jonge leeftijd in de dagen daarna zo zwaar onder druk gezet dat hij tenslotte asiel in Nederland aanvroeg. Daarna werd hij alsnog vijf maanden in detentie vastgehouden voordat zijn asielaanvraag behandeld werd.

Casus 2: Y, op het moment van het gebeuren minderjarig, werd zonder papieren opgepakt in Nederland. Hij kreeg van de IND de keuze: "Of je vraagt hier asiel aan, of we zetten je uit." Y heeft zowel naar de IND als naar de rechter duidelijk gemaakt dat hij niet in Nederland asiel aan wilde vragen, maar in een ander Europees land. Hoewel de rechter oordeelde dat Y maximaal twee weken in detentie mocht worden gehouden, werd hij uiteindelijk pas vrijgelaten toen hij hier in Nederland een asielverzoek deed, twee maanden later.

- ~ **Asielzoekers die Nederland binnenkomen via Schiphol en asiel aanvragen, worden in eerste instantie maandenlang in detentie gehouden. Ook als ze binnenkomen met een rechtsgeldig visum.**

Casus 3: I, uit Mali. Ze kwam Nederland binnen met een geldig paspoort en een geldig visum. Ondanks dat werd ze na de landing van het vliegtuig onmiddellijk gearresteerd en overgebracht naar detentiecentrum Schiphol, waar ze negen maanden vast werd gehouden.

Casus 4 en 5: M en Y, hierboven vermeld, werden respectievelijk vijf en twee maanden in detentie gehouden bij binnenkomst.

Casus 6: M werd in Duitsland gearresteerd, gaf aan daar asiel te willen aanvragen, maar zijn aanvraag werd genegeerd. Hij werd naar Nederland gebracht en daar in detentie Zeist geplaatst. Na één dag gaf M aan een asielverzoek in Nederland te willen doen. Hij is nog twee maanden vastgehouden voordat zijn verzoek in behandeling werd genomen.

- ~ **De IND eist bewijzen die onmogelijk te verkrijgen zijn.**

Casus 7: B werd in de gevangenis in Ethiopië door de overheid gemarteld. IND eiste schriftelijk bewijs van de detentie en de marteling, uitgegeven door de Ethiopische overheid. B. kon dat schriftelijke bewijs niet overleggen. Zijn aanvraag werd afgewezen en hij werd op straat gezet.

Casus 8: M kwam hangend onder een vrachtwagen van Griekenland naar Nederland. IND achtte zijn verhaal ongeloofwaardig omdat hij geen foto's had van zichzelf onder de vrachtwagen of een verklaring van de vrachtwagenchauffeur. Omdat hij zijn reisverhaal niet kon bewijzen, werd zijn asielaanvraag afgewezen. Hij werd op straat gezet.

Casus 9: Y vluchtte vanuit zijn eigen land naar Iran, waar hij door de autoriteiten gemarteld werd. De IND stelde dat hij moest bewijzen dat zijn littekens van marteling afkomstig waren, bijvoorbeeld door een bewijs van aangifte van marteling te overleggen. Hij kon een dergelijk bewijs niet leveren, zijn aanvraag werd afgewezen en hij zit nu in detentie.

Casus 10: M kwam in Nederland in 2011. Ter bewijs van zijn voorgeschiedenis vroeg de IND om een paspoort dat tot en met 2006 geldig was en een vliegtuigticket waarmee hij in datzelfde jaar een binnenlandse vlucht in Afghanistan had gemaakt.

- ~ **Soms krijgen asielzoekers wel een verblijfsvergunning, maar wordt dat niet verteld door de IND. De verblijfsvergunning ligt klaar in een la, terwijl de DT&V de vluchteling nog jaren onder druk zet om “vrijwillig” terug te keren.**

Casus 11: H kreeg na een zes jaar durende asielprocedure een verblijfsvergunning, maar dit werd haar niet verteld. Vier jaar lang na dat moment heeft de DT&V geprobeerd haar onder druk te zetten met terugkeergesprekken. Nadat de verblijfsvergunning toch boven tafel kwam kreeg ze binnen een jaar een Nederlands paspoort.

Casus 12: N, kreeg een verblijfsvergunning toegewezen, maar dit is hem door de IND nooit verteld. De DT&V bleef aandringen op terugkeer en uiteindelijk is hij teruggekeerd naar Azerbeidjan.

- ~ **Kinderen die hier naar school gaan en opgroeien tussen de Nederlanders, zijn opeens ‘illegaal’ vanaf hun achttiende verjaardag en moeten dan terug naar een land waar ze geen toekomst hebben.**

Casus 13: M, kreeg voor zijn achttiende verjaardag Nederlandse les en mocht een opleiding automonteur doen, waar hij prima cijfers kreeg. Vlak voor het afronden van de opleiding werd hij achttien en werd zijn asielaanvraag afgewezen, omdat hij geen foto's of andere bewijzen kon overleggen van zijn reis hier naar toe: hangend onder een vrachtwagen. Vlak na de afwijzing werd hij geklinkerd. Officieel had hij zijn opleiding mogen afmaken, maar de praktijk leert dat geklinkerde vluchtelingen vaak op de opleiding worden gearresteerd. Hij durfde dus niet meer terug naar de opleiding.

Casus 14: Y, minderjarig ten tijde van het gebeuren, gaf tijdens zijn eerste voorgeleiding aan de rechter aan dat hij geen asiel wilde aanvragen in Nederland. De rechter zei tegen Y dat minderjarigen in Nederland sowieso een verblijfsstatus krijgen. Toen Y achttien werd, werd zijn asielaanvraag afgewezen en werd hij op straat gezet. Y is stateloos.

- ~ **Sommige asieladvocaten spelen eigen rechter en geven de indruk meer in het belang van de IND te werken dan in het belang van hun cliënt.**

Casus 15: A stond onder psychische begeleiding voordat hij in detentie werd geplaatst. De advocaat van A heeft voortdurend geweigerd om deze informatie mee te nemen in de procedures, ondanks rapportage van de instelling waar A behandeld werd. Toen A uitgezet zou gaan worden, informeerde A tijdens de uitzetting de andere passagiers in het vliegtuig over zijn situatie, waarop de passagiers protesteerden bij de piloot en de uitzetting niet door ging. A's advocaat werd hier boos over toen A hem opbelde. De advocaat stelde dat A hoogstwaarschijnlijk iets strafbaars had gedaan en dat hij dat bij de marechaussee ging uitzoeken.

Casus 16: G werd door één van de onafhankelijke artsen vlak voor de deportatie onderzocht toen hij al geruime tijd in dorststaking was. De arts constateerde ernstige psychische decompensatie en een veel te lage bloedsuikerspiegel. Twee artsen die in dienst waren van het detentiecentrum gaven een fit to fly verklaring af zonder G te hebben onderzocht. De advocaat van G weigerde de verklaring van de eerste arts op te nemen in de bezwaarprocedure.

Casus 17: H gaf aan psychische problemen te hebben en verzocht om een bezoek van één van de onafhankelijke artsen. De advocaat vond dat niet nodig en was pas na bijzonder lang aandringen bereid om de benodigde fax naar het detentiecentrum te sturen.

Casus 18: S heeft epilepsie. Ondanks het feit dat dit middels een scan gediagnosticeerd werd heeft zijn advocaat dit nooit willen meenemen in een procedure. De advocaat stelde dat zijn ziekte niet noemenswaardig was omdat je er niet dood aan kon gaan.

~ **De IND raakt regelmatig documenten 'kwijt' die in het voordeel van de vluchteling spreken. Nadere controles die in het voordeel van de vluchtelingen zouden kunnen zijn worden niet uitgevoerd.**

Casus 19: I kwam Nederland binnen met een geldig paspoort en een geldig visum. De IND nam haar papieren in om er fotokopieën van te maken en gaf ze daarna nooit meer terug. Tegenover de rechtbank beweerde de IND dat de papieren wel terug waren gegeven, dat I daar zelfs een ontvangstverklaring voor had getekend en dat zij haar eigen papieren had kwijtgemaakt. Op grond daarvan werd haar verweten dat ze niet meewerkte aan de vaststelling van haar identiteit. De rechtbank beval de IND de betreffende ontvangstverklaring op tafel te leggen, nadat de IND niet bij machte bleek dit te doen werd de detentie van I onrechtmatig verklaard. Haar papieren heeft ze nog steeds niet terug.

Casus 20: M beschikte over documenten van de ambassade van Sierra Leone waarin de authenticiteit van zijn identiteitspapieren wordt bevestigd. De IND nam de papieren in, claimde dat hij de Guinese nationaliteit heeft en wil tot op heden de papieren van de ambassade niet teruggeven.

Casus 21: M werd gearresteerd terwijl hij op doorreis was van Parijs naar Kopenhagen, omdat hij in Denemarken asiel wilde aanvragen. Bij de arrestatie werden zijn spullen in beslag genomen, waaronder zijn busticket. Alle bezittingen werden genoteerd, maar niet het buskaartje. De IND eiste vervolgens dat hij als bewijs van zijn relaas het busticket zou tonen, maar dat kon M niet, omdat het in beslag genomen was en niet op de registratielijst stond. Toen M werd vrijgelaten uit detentie, kreeg hij zijn spullen terug en bleek het busticket in zijn tas te zitten.

Casus 22: M had Afghaanse documenten en presenteerde ze aan de Afghaanse ambassade in Den Haag. De authenticiteit van de documenten werd bevestigd en werden door de ambassade gestempeld. Desondanks trok de IND de authenticiteit van de documenten in twijfel.

Nota bene: de werkgroep Deportatieverzet bestudeerde het procesprotocol 'Aanvullend identiteitsonderzoek' van de DT&V. Hier staat in beschreven dat er bij twijfel over de identiteit van de vluchteling alleen aanvullend onderzoek wordt gedaan (bijvoorbeeld door presentatie aan de ambassade) als de indruk bestaat dat dit de uitzetprocedure kan bespoedigen. Is dit niet het geval, dan wordt geen aanvullend onderzoek gedaan.

Documenten worden op authenticiteit beoordeeld door de KMar, terwijl de KMar in deze geen onafhankelijke partij is.

~ **Eerder verstrekte verblijfsvergunningen worden zonder opgaaf van reden ingetrokken. Het Ministerie van V&J geeft wel cijfers over het aantal verblijfsvergunningen dat ieder jaar wordt toegekend, maar geeft geen cijfers over het aantal verblijfsvergunningen dat weer wordt ingetrokken.**

Casus 23: K had een verblijfsvergunning voor onbepaalde tijd voor een politieke vluchteling, deze werd ingetrokken.

Casus 24: M had al meer dan tien jaar een verblijfsvergunning, deze werd ingetrokken zonder opgaaf van reden, M werd gearresteerd en in detentie geplaatst.

Casus 25: G verblijft al vijftien jaar in Nederland met een geldige verblijfsvergunning. Zonder opgaaf van reden werd zijn verblijfsvergunning ingetrokken, G werd gearresteerd en in detentie gezet.

Arrestatie en detentie

- ~ **Ongedocumenteerden worden op straat gepakt door de politie met willekeurige identiteitscontroles, speciaal gericht op buitenlands uitziende mensen. De politie heeft een “illegalenquotum” te halen, een minimum aantal ongedocumenteerden dat per jaar moet worden overgedragen aan de vreemdelingenpolitie.**

Casus 26: M werd twee keer op straat gecontroleerd op identiteit omdat hij 'op iemand leek die gezocht werd' en 'hij herkend werd van een foto op een briefing'. Bij de tweede controle bevond M zich op een busstation met nog twee andere vluchtelingen uit Afghanistan. Ondanks het feit dat het busstation vol stond, reed de politieauto direct op de drie vluchtelingen af. M is nog nooit met Justitie in aanraking geweest.

Casus 27: D observeerde een uur lang een politieteam op de Damrak in Amsterdam. De drie controles die in dat uur plaatsvonden waren alle drie gericht op mensen met een buitenlands uiterlijk.

Casus 28: J liep een ochtend mee met de grenspolitie bij de grens Nederland – Duitsland. De controles waren, op een auto met een Pools kenteken na, allemaal gericht op niet-blanken. Er is niet één controle uitgevoerd bij een blanke.

Casus 29: D constateerde bij een demonstratie in Den Haag dat politie Haaglanden uit de groep demonstranten er zonder enige aanleiding één persoon uithaalde met een buitenlands uiterlijk en die probeerde mee te nemen.

Casus 30: W werd aangehouden zonder geldige papieren. De IND plaatste hem niet in detentie, maar volstond met een wekelijkse meldplicht. Onderweg naar het meldplichtadres werd W.S. alsnog gearresteerd en daarna in detentie geplaatst.

Casus 31: N werd vrijgelaten uit detentie nadat hij een hernieuwde asielaanvraag had ingediend. Vlak voordat hij bij het aanmeldcentrum aankwam werd hij opnieuw gearresteerd en terug geplaatst in detentie.

Casus 32: fam. A verbleef op de gezinslocatie Emmen en diende samen met de advocaat een hernieuwde asielaanvraag in. Het gezin werd uitgenodigd voor een gesprek bij aanmeldcentrum Ter Apel. Onmiddellijk na het gesprek werd het gezin gearresteerd en naar detentie overgebracht.

Casus 33: F kocht in de Kruidvat een cadeau voor zijn vriendin en werd bij het naar buiten gaan zonder aanleiding op legitimatie gecontroleerd. F was deel van de groep vluchtelingen die zich in het Vluchthuis in Den Haag bevinden. Hij werd gearresteerd en overgebracht naar detentiecentrum Rotterdam, want, zo zeiden de agenten “dan heb je tenminste onderdak”.

- ~ **Mensen worden opgesloten in detentie onder een zeer streng regime. Detentie kan oplopen tot wel 18 maanden; er wordt geen reden voor detentie opgegeven, het blijft gedurende de hele detentieperiode onduidelijk of en wanneer iemand vrijgelaten wordt en als iemand vrijgelaten wordt is dat ook zonder opgaaf van redenen. Ook vluchtelingen die nog volop in procedure zitten worden gearresteerd en in detentie vastgezet.**

Casus 34: A zat nog in procedure en is moeder van vier kinderen. Zij werd gearresteerd en bedreigd met deportatie naar Marokko. De uitzetting werd door de rechter verhinderd. Ze zit nog steeds in detentie en heeft van de DT&V een tweede uitzettingsdatum te horen gekregen.

Casus 35: A is alleenstaande moeder met twee kinderen en had nog een lopende procedure. Ze werd gearresteerd, met haar zoontje in detentiecentrum Rotterdam geplaatst en kreeg van de DT&V een uitzettingsdatum. De rechter oordeelde dat zowel de detentie als de uitzetting onrechtmatig was, maar het heeft na de uitspraak nog een week geduurd voordat zij en haar kind vrijgelaten werden.

~ **In de detentiecentra worden kinderen, zieken, zwangere vrouwen en alleenstaande minderjarigen vastgehouden.**

Casus 36: Y kwam als minderjarige naar Nederland. Zijn papieren werden in eerste instantie door de IND geaccepteerd, maar de IND veranderde zonder aankondiging of uitleg de geboortedatum op zijn papieren, waardoor hij 'ineens' meerderjarig was. Hij werd gearresteerd en heeft een aantal maanden in detentiecentrum Rotterdam gezeten voordat hij werd uitgezet naar Afghanistan.

Casus 37: R kreeg tijdens detentie een herseninfarct. Zit nu in een rolstoel, wordt ondanks de zeer beperkte revalidatiemogelijkheden aldaar nog steeds in detentiecentrum Rotterdam vastgehouden.

Casus 38: gezin A, twee kinderen van 3 jaar en 1 jaar, moeder 5 maanden in verwachting. Werden ondanks lopende procedure gearresteerd, naar detentiecentrum Rotterdam overgebracht en kregen een uitzettingsdatum te horen. De rechter oordeelde dat de uitzetting gezien de medische situatie onrechtmatig zou zijn en het gezin is inmiddels overgeplaatst naar een gezinslocatie. Ze hebben meer dan een week met hun kinderen in detentiecentrum Rotterdam gezeten.

Casus 39: tijdens een lawaaidemonstratie op 5 mei 2013 bij detentiecentrum Schiphol werden minstens tien gezinnen met kinderen binnen het centrum waargenomen.

~ **Opgesloten vluchtelingen worden om allerlei onduidelijke redenen in de isoleercel gegooid, bijvoorbeeld als het eten gedeeld wordt met een celgenoot, of als men zich twee keer met dezelfde klacht bij de medische dienst meldt. Officieel hoort verblijf in de isoleercel geregistreerd te worden en moet dat na een periode van een week voorgelegd worden aan de Inspectie. Registratie en beoordeling van de Inspectie worden omzeild door het geen 'isolatie' maar 'observatie' of 'beheersafdeling' te noemen, terwijl de omstandigheden exact hetzelfde zijn als 'isolatie'.**

Casus 40: K, zat vast in detentiecentrum Zeist. Hij heeft maagproblemen en eet daardoor slecht, daar kwam bij dat het eten van bijzonder slechte kwaliteit was. Hij wilde zijn avondeten niet opeten, zijn celgenoot wilde dat wel. Vervolgens werd K in de isoleercel geplaatst omdat hij voedsel weigerde.

Casus 41: I heeft gedurende 32 dagen onafgebroken in de isoleercel gezeten.

Casus 42: Y werd in de isoleercel geplaatst 'omdat hij zoveel huilde'.

Casus 43: I werd in detentiecentrum Schiphol in de isoleercel geplaatst omdat zij in hongerstaking was gegaan. In de isoleercel was het te koud en bleef het licht 24 uur per dag branden, dusdanig fel dat ze niet kon slapen.

Casus 44: C protesteerde in detentiecentrum Schiphol toen de bewaking sprak over 'zeven stuks' en daarmee aan de vluchtelingen in detentie refereerde. Ze zei dat ze dat onbehoorlijk vond en werd drie dagen in isolatie geplaatst.

~ **Vluchtelingen in detentiecentra die in honger- of dorststaking gaan of media-aandacht krijgen worden extra onder druk gezet.**

Casus 45: K ging in hongerstaking. Na media-aandacht werd hem alle contact met de buitenwereld verboden en werd er een deportatiedatum gepland, terwijl zijn procedure op dat moment dat helemaal niet toeliet. De advocaat wist de uitzetting te verhinderen.

Casus 46: S ging in dorststaking. Ondanks de toezegging dat honger- en dorststakers niet in isolatie geplaatst zouden worden, werd S, die op dat moment als woordvoerder van de vluchtelingen in detentie optrad, op een lege afdeling geplaatst, onder een regime dat exact hetzelfde was als het isolatieregime.

Casus 47: A gaf door dat twee hongerstakers van zijn detentieafdeling in de isoleercel waren geplaatst.

Casus 48: Y had regelmatig contact met het alarmnummer van de werkgroep Deportatieverzet. Onder dreiging van plaatsing in isoleercel werd hem gezegd daarmee op te houden.

Nota bene I: de werkgroep Deportatieverzet krijgt van drie verschillende bronnen te horen dat de hongerstakingende vluchtelingen in detentiecentrum Rotterdam bij hun hongerstakingsverklaring ook een niet-ingevuld formulier van de DT&V dienden te tekenen. Een groot aantal hongerstakers weigerde dat en werd vervolgens in de telling van de hongerstakers in detentiecentrum Rotterdam niet meegenomen.

Nota bene II: op het hoogtepunt van de media-aandacht in de tweede week van mei werden terugbelverzoeken van het alarmnummer van de werkgroep Deportatieverzet en de persoonlijke telefoonnummers van sommige leden van de werkgroep Deportatieverzet door detentiecentrum Rotterdam niet meer gehonoreerd.

~ **Slaapdeprivatie wordt in de detentiecentra om diverse redenen veelvuldig toegepast.**

Casus 49: I had post-traumatische problematiek en ernstige slaapproblemen. Zij werd 's nachts ieder uur wakker gemaakt door de bewaking 'ter observatie', weken achter elkaar.

Casus 50: S heeft epilepsie. Werd meer dan zes maanden lang in detentiecentrum Rotterdam 's nachts ieder uur wakker gemaakt 'ter observatie', ook toen hij aangaf dat de kans op aanvallen daardoor alleen maar toe zou nemen. S vroeg waarom hij steeds wakker werd gemaakt, de bewaking zei dat dit op advies van de medische dienst gebeurde.

Casus 51: S Kreeg nierfalen na een dorststaking en was bijzonder verzwakt. Werd 's nachts ieder uur wakker gemaakt 'ter observatie', terwijl hij al in een camera-gesurveilleerde cel verbleef.

~ **Zowel de arrestatieteams, de bewaking in detentiecentra, het Interne Bijstandsteam als de KMar maken zich herhaaldelijk schuldig aan intimidatie, racistisch taalgebruik en geweld. Over de gebeurtenissen worden rapporten opgesteld die niet overeenkomen met de werkelijke gang van zaken.**

Casus 52: fam H., twee kinderen. De ouders werden in bijzijn van de kinderen in de handboeien geslagen en geboeid vervoerd. Vlak voor het vertrek van de deportatievlucht werden de zeer jonge kinderen bij de ouders weggehaald door de KMar. Tegen de ouders werd gezegd dat ze de kinderen terug zouden krijgen als ze zich rustig hielden en meewerkten aan de deportatie.

Casus 53: fam K., drie kinderen. Door de KMar werd voor het vertrek tegen de kinderen gezegd dat ze zich rustig moesten houden, anders zouden ze hand- en enkelboeien krijgen en zouden hun monden dicht getapet worden. Ook werd tegen de kinderen gezegd dat als de ouders zich niet rustig zouden houden, de kinderen dan bij de ouders weggehaald zouden worden.

Casus 54: B. werd twee keer mishandeld, één keer door het IBT en een paar dagen daarna door een bewaker in detentie. De tweede keer werd hij door de bewaker onder andere met een pen bewerkt. Op beide momenten was hij fysiek sterk verzwakt door hongerstaking. Tijdens een poging tot uitzetting waren de polsen en enkel van B. vastgebonden met tiewraps. Door de tiewraps waren riemen gehaald, aan deze riemen werd hij gedragen.

Casus 55: M, 15 jaar ten tijde van het gebeuren, stond op het punt om samen met zijn broertje van 10 en zijn alleenstaande vader gearresteerd te worden. M zei tegen het arrestatieteam dat dat niet kon, omdat het hele gezin nog in procedure was. Het arrestatieteam ging in eerste instantie weg, maar kwam twee uur later terug. M werd door tien man bewapende politie geslagen, met zijn hoofd tegen de muur gebonkt en is daarna vier uur lang geboeid geweest. Ook zijn vader werd geslagen, hij had vier dagen na het gebeuren grote hematomen op zijn voet.

Casus 56: N vertelde over een IBT interventie op de detentieafdeling: de betrokken vluchteling had aan een bewaker zijn spullen teruggevraagd. De bewaker weigerde dat, toen de vluchteling daartegen protesteerde werd de IBT erbij gehaald. In het rapport na afloop van de interventie stond vermeld dat de vluchteling had gespuugd, maar iedereen op de afdeling had gezien dat dat niet het geval was.

Casus 57: N meldde dat een vluchteling in detentiecentrum Rotterdam meerdere vingers is kwijtgeraakt nadat de bewaking de deur in het slot gooide met de hand van de man er tussen. Getuigen spraken van opzet; de man was herhaaldelijk het doelwit van treiterijen door de bewaking.

Medische zorg

~ De medische dienst in AZC's en detentiecentra doet structureel klachten en gezondheidsproblemen af met een paracetamol.

Casus 58: M, 14 jaar ten tijde van het gebeuren. Hij meldde zich bij de medische dienst van de gezinslocatie waar hij verbleef met buikklachten en werd met een paracetamol weggestuurd. De klachten bleven en verergerden zich, maar er kwam geen onderzoek of behandeling. Na twee jaar bleek dat M al die tijd had rondgelopen met nierstenen.

Casus 59: M heeft sinds zijn vlucht uit Afghanistan hartproblemen. Op de dag van zijn eerste IND verhoor had hij heel veel klachten. Hij meldde zich bij de arts en gaf aan dat hij zich onwel voelde. De arts adviseerde hem om een aantal glazen warm water te drinken en het verhoor werd niet uitgesteld. Ondanks het feit dat hij herhaaldelijk zijn hartproblemen in verschillende AZC's heeft aangegeven, is er nooit onderzoek naar verricht. Nu er wel onderzoek is gedaan door een onafhankelijke huisarts blijkt M een hartritmestoornis te hebben en is verder medisch onderzoek noodzakelijk.

Casus 60: I had al sinds twee jaar oogproblemen en een verklaring dat er een operatie nodig was om het probleem te verhelpen. In de negen maanden dat ze in detentiecentrum Schiphol heeft gezeten, is ze nooit onderzocht of behandeld aan haar ogen, terwijl ze wel regelmatig heeft aangegeven erg veel pijn en verminderd zicht te hebben.

Casus 61: B meldde zich bij de medische dienst van detentiecentrum Rotterdam met een neusholteontsteking en kreeg daarvoor neusdruppels voor zuigelingen.

Casus 62: N heeft astma. De detentiearts vertelde hem dat hij bij een astma-aanval 'buiten een luchtje moest gaan scheppen'. Toen hij verbaasd zei dat hij in detentie zat en niet naar buiten mocht, zei de arts: "Dat is waar ook. Drink dan maar een slokje water."

Casus 63: S vertelde dat een afdelingsgenoot in detentiecentrum zijn enkel tijdens het luchten zwaar had verstuikt. De detentiearts adviseerde om de enkel in warm water te houden, daarna was de zwelling twee keer zo erg.

~ Vluchtelingen die in detentie worden gehouden of die uitgezet worden, krijgen kalmeringsmiddelen zonder geïnformeerd te zijn over de aard van de medicatie en zonder hun akkoord.

Casus 64: F klaagde tijdens de deportatie van haar gezin in het vliegtuig over hoofdpijn. De begeleidend arts gaf haar medicijnen 'tegen de hoofdpijn', de rest van de vlucht kon zij zich niet meer bewegen en niet meer spreken, maar was ze wel bij bewustzijn.

Nota bene: vluchtelingen in detentie krijgen bij voorgeschreven medicatie niet de verpakking van de medicatie, noch de bijsluiter te zien.

~ Het bezoek van het team van onafhankelijke artsen wordt door detentiecentrum Rotterdam structureel bemoeilijkt.

Casus 65: Y had aangegeven een bezoek van het onafhankelijke artsenteam te willen in verband met zijn ernstige post-traumatische problematiek. Conform de mondeling doorgegeven voorwaarden van de DJI stuurde de advocaat een fax naar het detentiecentrum Rotterdam over het artsenbezoek en kreeg een bevestiging terug gefaxt, maar toen de arts zich presenteerde bij het detentiecentrum werd haar de toegang geweigerd omdat de advocaat volgens de DJI geen fax zou hebben gestuurd.

Nota bene: Naar medische zorg in detentiecentra wordt op dit moment nog volop onderzoek gedaan.

In de richtlijnen staat duidelijk omschreven dat éénieder in detentie recht heeft op een arts naar eigen keuze en om een arts naar eigen keuze kan verzoeken. In de richtlijnen staan nergens voorwaarden voor de manier waarop dat verzoek ingediend moet worden, maar sinds het begin van de hongerstakingen in mei heeft detentiecentrum Rotterdam vrijwel wekelijks nieuwe voorwaarden voor dit verzoek laten weten. Het geheel is tot nu toe nog alleen mondeling gecommuniceerd naar buiten, maar maakt het voor de vluchtelingen bijzonder moeilijk om één van de artsen van het onafhankelijke team te kunnen zien.

- ~ de vluchteling moet een schriftelijk verzoek indienen bij de medische dienst. Dit veronderstelt dat de vluchteling Nederlands spreekt en schrijft;
- ~ op het schriftelijke verzoek moet de naam van de arts naar keuze vermeld staan. Dit veronderstelt dat de vluchteling de arts bij naam kent;
- ~ op het schriftelijk verzoek dient de datum van het bezoek vermeld te staan. Dit veronderstelt dat de vluchteling van tevoren kan aangeven wanneer de arts op bezoek kan komen, zonder mogelijkheid tot overleg en zonder rekening te kunnen houden met spoedmeldingen;
- ~ de vluchteling moet dit schriftelijk verzoek in principe voor ieder bezoek van de arts herhalen – soms kan een vervolgspraak worden gemaakt, maar soms dient voor een vervolgspraak opnieuw aan alle voorwaarden te worden voldaan;
- ~ de advocaat moet per fax een verzoek voor het artsenbezoek indienen bij het detentiecentrum, na persoonlijk overleg met de vluchteling. Een derde, zoals een familielid of een bezoeker, mag dit verzoek niet doorgeven aan de advocaat;
- ~ in de fax dient de naam van de arts vermeld te staan. Dit veronderstelt dat de naam van de arts bij de advocaat bekend is;
- ~ in de fax dient de datum van het bezoek te staan;
- ~ de fax moet in principe per afspraak herhaald worden.

~ **Psychische problematiek zoals post-traumatische stoornissen en ernstige depressie worden systematisch genegeerd in de asielzoekerscentra, de detentiecentra en bij uitzettingen.**

Casus 66: M is vader van een gezin met twee kinderen. Psychologisch onderzoek liet zien dat M zwakbegaafd was. DT&V probeerde M uit te zetten naar Italië als Dublin-claimant. De advocaat kon de uitzetting verhinderen, maar M heeft wel ruim drie weken gescheiden van zijn gezin in detentie gezeten. Er was in al de jaren dat M in Nederland was nog nooit begeleiding voor hem opgestart.

Casus 67: K gaf door dat iemand van dezelfde detentieafdeling al geruime tijd in zichzelf praatte en wartaal uitsloeg. Hij werd niet behandeld, maar in de isoleercel geplaatst.

Casus 68: N meldde dat een jongen op zijn detentieafdeling zichzelf snijwonden op zijn armen had toegebracht en daarna niet behandeld werd, maar in de isoleercel werd geplaatst.

Casus 69: K had een celgenoot in detentie die zelfmoord wilde plegen; hij kon dat voorkomen. Toen de bewakers hem vroegen of hij zelf ook zelfmoordneigingen had, zei hij: “Ja, iedereen hier wil zelfmoord plegen”. K werd direct in de isoleercel geplaatst.

Casus 70: A werd, duidelijk verward, op straat gearresteerd en naar detentiecentrum Rotterdam gebracht. Hij verblijft nu al meer dan twee maanden onafgebroken in de isoleercel en heeft in al die tijd geen onderzoek of behandeling gehad.

Casus 71: M gaf in het AZC herhaaldelijk aan last te hebben van zijn eerdere traumatische ervaringen. De arts in het AZC raadde hem aan te gaan trainen en 'er maar niet teveel aan te denken', maar een onderzoek of een behandeling heeft hij nooit gehad.

Uitzettingen

- ~ **Als de ambassade van het land van herkomst geen reisdocumenten verstrekt, dan worden mensen alsnog uitgezet met een Europees Laissez-Passer, dat geen internationale rechtsgeldigheid heeft of met andere papieren waarvan de rechtsgeldigheid aanvechtbaar is.**

Casus 72: B kreeg van de DT&V een Titre de Voyage, getekend door de Guinese consul in Brussel. Titres de Voyage mogen alleen in het land van herkomst zelf worden afgegeven en niet door ambassadeurs of consuls. Op de datum dat de Titre de Voyage werd afgegeven was er geen consul werkzaam op de Guinese ambassade. De foto en de geldigheidsperiode zijn overduidelijk digitaal aangepast.

Casus 73: I kreeg van de DT&V een Guinees Laissez-Passer, getekend door de consul op een moment dat er geen consul meer werkzaam was bij de Guinese ambassade. Ook ontbrak de naam van de consul en houdt de Guinese ambassadeur vol dat er geen LP's verstrekt zijn op die datum.

Cases 74, 75, 76, 77, 78, 79, 80, 81 : fam. H, fam. K, fam. A, fam. N, Y, N, G, F, werden allemaal bij de Afghaanse ambassade gepresenteerd. Zij gaven aan niet vrijwillig terug te willen keren naar Afghanistan. De Afghaanse ambassade verstrekt in dat geval geen tijdelijke reisdocumenten. Ieder van deze vluchtelingen is uitgezet met een Europees LP, dat geen officieel reisdocument is.

- ~ **Vluchtelingen worden naar landen uitgezet waar ze helemaal niet vandaan komen.**

Casus 82: M: ondanks het feit dat zijn moeder in het bezit is van zijn originele geboortedocumenten én identiteitspapieren uit Sierra Leone en dat de authenticiteit van deze documenten bevestigd is door de ambassade van Sierra Leone, houdt de IND vast aan de opgelegde Guinese identiteit en bedreigt M met deportatie naar Guinea.

Casus 83: J komt uit Liberia. Hij werd aan de Ghanese ambassade gepresenteerd die hem een LP verstrekte, maar werd nooit aan de Liberiaanse ambassade gepresenteerd.

Casus 84: S meldde dat tijdens zijn detentieperiode in detentiecentrum Rotterdam minstens twee mensen naar Guinea zijn uitgezet, terwijl ze daar niet vandaan kwamen.

Casus 85: H komt uit Turkmenistan, maar wordt bedreigd met uitzetting naar Afghanistan.

Casus 86: S had een afdelingsgenoot in detentiecentrum Rotterdam die naar Ghana werd uitgezet, terwijl hij daar niet vandaan kwam. Bij aankomst werd hij geweigerd en gedetineerd, de volgende dag werd hij teruggestuurd naar Nederland. Daarna is hij nog veertien maanden in detentiecentrum Rotterdam vastgehouden om vervolgens op straat te worden gegooid.

- ~ **Gezinnen worden uit elkaar gerukt, hetzij doordat de ouders naar verschillende landen worden gedeporteerd, hetzij doordat één van de ouders wordt gedeporteerd terwijl de andere ouder met de kinderen hier achterblijft, hetzij doordat één van de ouders langdurig in detentie wordt gehouden.**

Casus 87: H, vader van een gezin, waarvan alle leden behalve hijzelf een verblijfsvergunning hebben. De nationaliteit van de gezinsleden (Burundees) is bevestigd, het gezin is erkend, maar aan de nationaliteit van H wordt getwijfeld. Hij heeft samen met zijn vrouw de zorg voor een gehandicapt kind, maar wordt nu al drie maanden vastgehouden in detentie Rotterdam.

Casus 88: A, alleenstaande moeder met vier kinderen die allemaal de Nederlandse nationaliteit hebben. Werd gearresteerd ondanks het feit dat A nog in procedure zit en kreeg zelfs een uitzetdatum. De rechter oordeelde dat de deportatie onrechtmatig was. Ze zit nu al ruim een week in detentie en is overgeplaatst naar een ander detentiecentrum. Haar kinderen zijn van zorg van de buurvrouw afhankelijk.

Casus 89: M kwam naar Nederland in de hoop verenigd te worden met zijn moeder, nadat zijn moeder jaren eerder door rebellen was ontvoerd en zijn vader voor zijn ogen werd vermoord. Hij was 8 jaar oud ten tijde van het gebeuren. Hoewel zijn moeder een verblijfsstatus heeft en zijn originele geboortedocumenten en identiteitsdocumenten in haar bezit heeft, krijgt M van de IND

een andere identiteit aangemeten, wordt in detentie geplaatst en op dit moment bedreigd met deportatie naar een land wat het zijne niet is.

Casus 90: H zit al een aantal maanden in vreemdelingendetentie terwijl hij thuis een gezin met twee kinderen heeft.

Casus 91: C woont al tien jaar in Nederland, heeft een zoon en een Nederlandse vriend. Haar zoon heeft nooit een status gekregen. C wordt uitgezet naar Kenia en moet daarbij haar zoon hier achterlaten.

Casus 92: M wordt al vier maanden in detentiecentrum Rotterdam vastgehouden, terwijl hij niet uitgezet kan worden. Hij heeft in Nederland een gezin met drie kinderen, die allemaal de Nederlandse nationaliteit hebben.

Casus 93: G woont al 15 jaar in Nederland en heeft drie kinderen die allemaal de Nederlandse nationaliteit hebben. DT&V deed een poging om G naar Afghanistan uit te zetten, zijn advocaat wist dat te verhinderen. G zit nu nog steeds in detentie.

Casus 94: K woont sinds 12 jaar in Nederland, heeft een vrouw en een kind. Hij is een aantal keer gearresteerd en in detentie gezet, om daarna weer op straat te worden gezet. In totaal heeft hij zo twee jaar en vier maanden in detentie doorgebracht.

Casus 95: M heeft drie kinderen in Nederland en wordt al maanden in vreemdelingendetentie vastgehouden.

Casus 96: M werd naar Congo gedeporteerd en moest zijn Nederlandse vrouw en twee kinderen hier achterlaten.

Nota bene I: de werkgroep Deportatieverzet nam het procesprotocol 'Scheiding van gezin door verwijdering' van de DT&V door. In dit protocol staat beschreven dat als een gezin door deportatie van één van de gezinsleden wordt gescheiden, dit via de gebruikelijke procedure kan plaatsvinden; behalve als er sprake is van media-aandacht; dan moet een hogere verantwoordelijke worden geraadpleegd.

Nota bene II: in artikel 8 van de Europese Verklaring van de Rechten van de Mens ligt het recht op gezinsleven vastgelegd. Ook in de Terugkeerrichtlijn staat vermeld dat als de meeste gezinsleden recht op verblijf hebben, de overige gezinsleden daar dan ook aanspraak op kunnen maken, zodat het gezin niet gescheiden wordt. In de rechtszaal pareert de IND bezwaren op grond van art. 8 EVRM met "Er wordt vastgesteld dat er sprake is van gezinsleven [zoals gedefinieerd in artikel 8 EVRM]. Er is weliswaar inmenging van de overheid daarin, maar die inmenging is in belang van economisch welzijn en de openbare orde." En er is "niet gebleken dat er objectieve belemmeringen zijn om het gezinsleven buiten Nederland uit te oefenen."

~ **Kinderen worden "teruggestuurd" naar het land van hun ouders, terwijl zij zelf in Nederland zijn geboren of zijn verwesterd.**

Casus 97: B, 14 jaar ten tijde van de gebeurtenis, werd samen met haar ouders, broertje en zus naar Afghanistan gedeporteerd. Ze sprak uitstekend Nederlands en was verwesterd in haar doen en laten. Haar lerares heeft haar verwestering naar voren gebracht bij de rechtbank, maar B werd desondanks uitgezet naar Afghanistan, waar verwesterde meisjes van haar leeftijd extra kwetsbaar zijn.

Casus 98: V en N hebben elkaar hier in Nederland leren kennen en zijn hier getrouwd. Ze hebben twee kinderen en V is zwanger van het derde kind. V is Russisch, N is Afghaans. De DT&V heeft ze de keuze gegeven tussen gescheiden uitzetting of gezamenlijke uitzetting naar Rusland, terwijl V daar gevaar loopt en N en de kinderen daar nog nooit geweest zijn.

- ~ **Vluchtelingen die om verschillende redenen medisch gezien niet 'fit-to-fly' zijn, worden toch uitgezet, hetzij doordat een arts in dienst van een detentiecentrum een fit-to-fly verklaring afgeeft (ook als er geen sprake is geweest van onderzoek of inzage in het medisch dossier) of doordat de rechter accepteert dat er geen fit-to-fly verklaring is omdat onderzoek niet mogelijk was.**

Casus 99: S werd ondanks ernstig verzwakte toestand uitgezet naar Italië als Dublin-claimant.

Casus 100: G werd in extreem verzwakte toestand uitgezet naar Afghanistan. Een van de artsen van het onafhankelijke team had na onderzoek geconstateerd dat G absoluut niet fit-to-fly was, wegens psychische decompensatie en een extreem lage bloedsuikerspiegel. Twee artsen in dienst van het detentiecentrum Rotterdam gaven ondanks dat een fit-to-fly verklaring af.

Casus 101: W werd uitgezet naar Malta als Dublin-claimant. Het ziekenhuis waar W in onderzoek was geweest constateerde een hartinfectie. De detentiearts gaf het medisch rapport aan W mee, met de melding dat deze het rapport pas op Malta mocht openmaken. Was dit rapport meegenomen in de weging, dan had W niet uitgezet mogen worden, omdat hartproblemen een contra-indicatie voor vliegvluchten zijn.

- ~ **Er is absoluut geen sprake van monitoring van uitgezette vluchtelingen, terwijl dit volgens de Terugkeerrichtlijn wel het geval zou moeten zijn.**

Casus 102: Y werd op 3 juni naar Afghanistan gedeporteerd. Zijn terugkomst werd onmiddellijk opgemerkt door de Taliban en zijn vader werd herhaaldelijk bedreigd; hij moest Y uitleveren of zou vermoord worden. Y is opnieuw gevlucht, de gecontacteerde hulpinstanties in Kabul (UNHCR, IOM, ambassade, Rode Kruis) willen geen van allen hulp verlenen.

Casus 103: N werd op 1 juni naar Afghanistan gedeporteerd. Sindsdien is er geen contact meer met hem.

Casus 104: G werd in ernstig verzwakte toestand naar Afghanistan gedeporteerd. UNHCR gaf drie dagen na de uitzetting aan bereid te zijn medische hulp te verlenen, maar G is spoorloos.

Casus 105: fam. H, werden met twee jonge kinderen naar Afghanistan gedeporteerd. Ze leven sindsdien ondergedoken. Het IOM weigert hulp te bieden omdat ze geen bewijs van hun uitzetting kunnen overleggen.

Casus 106: A werd naar Soedan gedeporteerd. Leeft ondergedoken, wordt vervolgd door de Soedaneze autoriteiten.

Casus 107: N werd naar Soedan gedeporteerd. Zodra het vliegtuig geland was werd hij gearresteerd, in detentie gezet en daar gemarteld.

- ~ **Vluchtelingen die in andere landen procedures hebben lopen en aangeven dat ze naar dat land terug willen, worden niet uitgezet, maar in Nederland in detentie gehouden.**

Casus 108: K kwam België binnen met een geldig visum en heeft daar een procedure lopen. IND gaf hem niet alleen een andere identiteit, maar weigert ook om hem terug te laten gaan naar België. DT&V dreigt met uitzetting naar Irak.

Casus 109: A had in Frankrijk een verblijfstatus en een gezin. Tijdens een familiebezoek in Nederland werd hij gearresteerd. Hij heeft vanaf het begin af aan aangegeven dat hij een status had in Frankrijk, maar het heeft vijf maanden geduurd voordat hij eindelijk uit detentie werd losgelaten.

Casus 110: K heeft in België een procedure lopen en heeft daar een advocaat. Hij werd in Nederland opgepakt en werd gedwongen zijn vingerafdrukken te geven. De IND weigert om hem terug naar België te laten gaan, hij zit nu al een aantal maanden in detentiecentrum Schiphol.

Casus 111: H komt uit Azerbeidjan en wil graag terug. De ambassade wil niet meewerken aan papieren, de DT&V heeft zijn dossier gesloten, maar hij wordt nog steeds in detentie vastgehouden.

Casus 112: A kwam uit Afghanistan en was zo wanhopig dat hij graag terug wilde naar Afghanistan. In detentiecentrum Rotterdam heeft hij dat dagelijks aangegeven. DT&V weigerde om mee te werken aan zijn terugkeer. Hij werd twee maanden in detentie vastgehouden en daarna op straat gezet.

~ **DT&V verstrekt regelmatig onjuiste vluchtinformatie hetzij aan de vluchteling, hetzij aan de advocaat. Het gebeurt ook dat de DT&V een uitzetdatum en vertrektijd doorgeeft aan de vluchteling, terwijl er geen vlucht geboekt staat.**

Casus 113: F kreeg een brief met een vluchtnummer en een vertrektijd, maar de desbetreffende vlucht bleek niet te bestaan. De advocaat werd pas 24 uur voor de vlucht geïnformeerd over de vlucht en kreeg de verkeerde vluchtgegevens.

Casus 114: H kreeg van de DT&V een uitzetdatum te horen, maar zijn advocaat kreeg een andere uitzetdatum op. Pas 24 uur van tevoren kreeg H te horen dat hij een dag eerder zou worden uitgezet dan in eerste instantie was meegedeeld.

Casus 115: K kreeg een vliegticket voor zijn aanstaande deportatie. De advocaat kreeg een fax van de DT&V, waarop onjuiste vluchtinformatie stond vermeld.

Casus 116: K kreeg van de DT&V te horen dat hij op 26 mei om 14:15u naar Soedan zou worden uitgezet. Bij navraag bij de advocaat bleek dat er helemaal geen uitzetting gepland stond.

Overlijdensgevallen

Het gebrek aan medische zorg, zowel fysiek als psychisch, is een gegeven dat niet alleen uit de informatie van de afgelopen drie maanden blijkt, maar dat al jaren zorgwekkend is.

Vrijheidvanbeweging.nl stelde een lijst samen met overlijdensgevallen, veroorzaakt door gebrek aan fysieke medische zorg, gebrek aan aandacht voor de psychische conditie, de gevaarlijke omstandigheden van de reis hier naar toe of dood na deportatie. Deze lijst is allesbehalve compleet; het betreft alleen de overlijdensgevallen die in de media terecht zijn gekomen of waarvan op een andere manier werd bericht. Het hieronder gegeven overzicht is niet van de afgelopen drie maanden, maar wel significant voor de situatie en het structurele karakter hiervan.

<p>Het overzicht met bronvermeldingen is hier te vinden: http://vrijheidvanbeweging.nl/dood_door_beleid/lijsl_slachtoffers.html</p>		
<p>17 januari 2013: Aleksandr Dolmatov (35 jr., uit Rusland) Detentiecentrum Rotterdam: Zelfmoord. Zijn asielerzoek was afgewezen ondanks vervolging in Rusland. De geheime dienst zat achter hem aan, huiszoekingen, arrestaties... Was opgesloten in psychiatrische afdeling van de grensgevangenis.</p>	<p>9 april 2012: Alain Hatungimana (36 jr., uit Burundi) Culemborg: Zelfmoord. Hij moest woensdag het land uit. Pleegde zelfmoord om ervoor te zorgen dat zijn kinderen wel konden blijven, een zoon van 14 en een dochter van 12. De moeder was in Burundi al vermoord.</p>	<p>29 december 2011: onbekende man (41 jr., uit Sri Lanka) Aanmeldcentrum Schiphol: Dood gevonden een dag nadat hij te horen had gekregen dat hij geen asiel kreeg. Hij had eerder ook al zelfmoordpogingen ondernomen.</p>
<p>22 december 2011: Predrag Molnar (40 jr., uit Servie) Cellencomplex Noord-West Amsterdam (Meer en Vaart). Dood in zijn cel aangetroffen. Opgepakt op 18 december. Bij zijn arrestatie is hij gebeten door een politiehond. Volgens de politie zou hij zelfmoord hebben gepleegd. Er is in Nederland geen sectie verricht.</p>	<p>22 augustus 2011: James ... (uit Liberia) AZC Echt: Stak zichzelf na een gesprek met de Dienst Terugkeer en Vertrek (DT&V) in brand op 2 augustus en is 20 dagen later overleden aan zijn verwondingen.</p>	<p>6 april 2011: Kambiz Roustayi (36 jr., uit Iran) Heeft zichzelf in brand gestoken op de Dam in Amsterdam en overleed de dag erna aan zijn verwondingen. Zijn situatie was uitzichtloos, asiel afgewezen. Hij moest na 11 jaar van procedures terug naar Iran waar hem martelingen en de dood wachtte. Eerder al zat hij ten minste één keer gedurende 9 maanden in vreemdelingenbewaring (in 2008).</p>
<p>september 2010: Nezam Azimi (60 jr., uit Afghanistan) Na een afgewezen asielerzoek en daaropvolgend gedwongen vertrek in augustus 2006, is hij ontvoerd, gemarteld en vermoord door de Taliban in Kabul, Afghanistan.</p>	<p>eind september 2010: Rose Nakanwagi (Uganda) AZC Burgum: dood in bed gevonden.</p>	<p>23 september 2010: Bertha Puentes Acosta (74 jr., uit Colombia) In vertrekcentrum Ter Apel door medische nalatigheid overleden aan een longaandoening.</p>
<p>12 september 2010: Franklin Othieno (29 jr., uit Kenia) Detentiecentrum Schipholp-Oost: Na afwijzing asielaanvraag in detentiecentrum opgesloten. Gestorven onder verdachte omstandigheden.</p>	<p>3 augustus 2010: Emad Adil Said Alubaidi (geboren op 06-01-1972, Irak) Hij is vermoord in Irak nadat hij op 01-07-2010 is uitgezet door de IND. Op 03-08-2010 is hij doodgeschoten in Irak.</p>	<p>29 juli 2010: Een onbekende man (42 jr., uit Pakistan) Een flat in Den Haag: Volgens de politie probeerde de man te ontkomen aan de vreemdelingenpolitie, die een inval deed om hem te arresteren en uit te zetten. Hierbij is hij vanaf balkon/regenpijp dood gevallen.</p>

<p>27 juni 2010: Zahare Bare (42 jr., uit Somalië, zwanger en moeder van drie kinderen) Asielzoekerscentrum in Leersum: De vrouw had in de avond aangegeven hevige pijn te hebben in haar buik. Het duurde uren voor er hulp kwam. Zij was al een paar dagen ziek. Zij had haar arts al een paar keer gevraagd om hulp met als resultaat dat zij werd geadviseerd om paracetamol te kopen.</p>	<p>22 februari 2010: Allan Koomson (Ghana) Zat in uitzetcentrum. Familie kreeg medio februari te horen dat hij in het ziekenhuis kunstmatig in leven werd gehouden. "Waarom hij is doodgegaan willen de Nederlandse autoriteiten niet zeggen."</p>	<p>Ergens in 2009: Zivko Kosanovic (49 jr., uit Servië) In 2007 door IND en Raad van State teruggestuurd naar Servië. Het was bekend dat zijn leven daar gevaar liep. In 2009 is hij op klaarlichte dag in zijn woonplaats Sid doodgeschoten door een man die hem al had bedreigd en mishandeld voordat hij naar Nederland was gevlucht.</p>
<p>1 september 2009: Onbekende man (40 jr., uit Turkije) Dood aangetroffen in een cel in het arrestantencomplex in Houten. De man was aangehouden nadat hij had staan wildplassen. Hij bleek geen verblijfspapieren te hebben en werd gearresteerd. De rijksrecherche stelt een onderzoek in. Betreft in elk geval geen natuurlijke doodsoorzaak.</p>	<p>Eerste helft van augustus 2009: Diyar Zahir Hamed (28 jr., Koerd uit Irak) Dood aangetroffen in zijn woning. Daags ervoor was zijn verblijfsvergunning geweigerd. Hij had al twee zelfmoordpogingen gedaan en zijn gezondheid was slecht. Officieel geen doodsoorzaak bekend.</p>	<p>23 juni 2009: meneer Seidu, roepmaan Raste Bajesboten Zaanstad. Pleegde zelfmoord door zichzelf te wurgen met een theedoek. Celgenoot werd daarna in de isoleercel gegooid.</p>
<p>20 juni 2009: onbekende man Detentiecentrum Alphen aan den Rijn. De man had last van buikpijn voor hij overleed. Niet bekend of dit in een isoleercel of op de afdeling is gebeurd.</p>	<p>2e week van juni 2009: onbekende man Detentiecentrum Alphen aan den Rijn. Dit zou gaan om zelfmoord in tweepersoonscel. Justitie ontkent, maar zegt dat er wel een zelfmoordpoging is gedaan. Volgens onze informatie zou de celgenoot na het overlijden zijn geklinkerd.</p>	<p>Onbekende datum in 2009: onbekende man Detentiecentrum Alphen aan den Rijn. Gebeurd in de isoleercel. De man zou zijn overleden nadat hij lange tijd om medicijnen had gevraagd en niet gekregen.</p>
<p>23 juni 2008: Osman Salat (27 jr., Somalië) Overleden aan niet erkende en niet (goed) behandelde ziekte, leefde al jaren op straat en in detentie.</p>	<p>Maart 2008: Ahmad Mahmud El Sabah (Egypte) Bajesboot Rotterdam: geen (tijdige/goede) medische verzorging.</p>	<p>3 februari 2008: Rachid Abdelsalam (Algerije) Bajesboot Rotterdam: geen (tijdige/goede) medische verzorging.</p>
<p>4 oktober 2007: Michael Osey (Ghana) Amsterdam Zuid-Oost: Op de vlucht voor politierazzia doodgevallen, hij was pas vrij uit Kamp Zeist.</p>	<p>6 december 2007: Patrick Simbomana (24 jr., Burundi) Haren: heeft zichzelf in brand gestoken in de hal van het gemeentehuis van Haren.</p>	<p>18 september 2007: Isam Jamal Ebrahim (36 jr., Soedan) AZC Sint Annaparochie: zelfmoord gepleegd door zichzelf in brand te steken.</p>
<p>28 augustus 2007: Mohamed Latief Zahedi (27 jr., Afghanistan) AZC Musselkanaal: overleden aan een overdosis pillen.</p>	<p>29 juni 2007: Vera Filatova (47 jr., Kirgizië) Sneek: na 7 maanden vreemdelingendetentie geklinkerd met oprotbrief, zelfmoord met pillen en drank.</p>	<p>1 mei 2007: Branca (20 jr., Angola) Ondanks wetenschap van in Nederland gediagnosticeerde ernstige vorm van reuma, waarvoor in Angola behandeling niet voorhanden was, onder begeleiding van het Nidos en de IOM gedwongen tot vertrek(4/12/06): in Angola overleden ten gevolge van haar ziekte. Ze liet twee jonge broertjes en haar baby na.</p>
<p>Voorjaar 2007: Een onbekende vrouw AZC Aalten: overleden aan meningitis na slechte medische verzorging.</p>	<p>12 - 30 Januari 2007: Nivetha Vijayaratham Mathivathanan (24 jr., Sri Lanka) Sri Lanka: zelfmoord door een flinke slok landbouwgif. Nivetha was als asielzoeker in 2000 naar Nederland gekomen, maar moest in 2006 vertrekken.</p>	<p>November 2006: Ali Amen Nader (Yemen) Gemarteld en vermoord door de autoriteiten van Yemen. Na afwijzing asielaanvraag in juni 2006 was hij gedwongen uit Nederland vertrokken en bij aankomst in Yemen gelijk gearresteerd.</p>

<p>27 oktober 2006: Artur Aivazov (39 jr., Azerbeidjan/Nagorno-Karabach) Zelfmoord na 8 jaar tevergeefs wachten op asiel. Zwaar getraumatiseerd. Liet vrouw en drie kinderen achter.</p>	<p>21 augustus 2006: Modjtaba Farahian (28 jr., Afghanistan) Vlissingen: zelfmoord nadat hij eerder op de dag te horen had gekregen dat hij het land moest verlaten. Over de zorgelijke situatie van de Afghaanse asielzoekers schreef de Unie van Afghaanse Verenigingen in Nederland op 17 sept. 2006 een verklaring, waarin ook melding wordt gemaakt van de zelfmoord van Mushtaba.</p>	<p>6 augustus 2006: Onbekende man, (24 jaar, Afrika) Naar verluud verdronken, vermist, overboord gevallen bij deportatie van Nederland naar Afrika.</p>
<p>14 april 2006: Rahman Sadedim (nog net geen 2-jarig jongentje uit Macedonië) Asielzoekerscentrum Geeuwenburg: sterft door het ontbreken van medische hulp. Begraven op zijn verjaardag.</p>	<p>mei 2006: Onbekende man (Angola) Asielzoekerscentrum Echt: zelfmoord, waarschijnlijk door combinatie van medicijnen en bier, hij moest na tien jaar terug naar Angola.</p>	<p>2 februari 2006: Valentine Chi Nkwnti (Guinee) AZC Oisterwijk: zelfmoord.</p>
<p>26 januari 2006: Job Selemani Moamba (NL.) Grenshospitium Amsterdam-Zuidoost: Dood geboren ten gevolge van de stress die zijn moeder, Marthe Selemani Moamba (Angola), ondervond door aanstaande deportatie. Zijn moeder is na de begrafenis op begraafplaats Sint Barbara in Amsterdam terug opgesloten en gedeporteerd.</p>	<p>dec. 2005 / feb. 2006: Bikram Pakrin (Nepal) AZC Leiden: zelfmoord.</p>	<p>dec. 2005 / feb. 2006: Bolor Baasan (Mongolië) AZC Leiden: zelfmoord.</p>
<p>dec. 2005 / feb. 2006: Abdul Coroma (Sierra Leone) AZC Leiden: zelfmoord.</p>	<p>dec. 2005 / feb. 2006: Mahdi Salhal (Irak) AZC Leiden: zelfmoord.</p>	<p>dec. 2005 / feb. 2006: Karim Rachid (Irak) AZC Leiden: zelfmoord.</p>
<p>23 november 2005: Een onbekende man (27 jr.) Valt of springt van het balkon in Den Haag, uit angst voor deportatie.</p>	<p>26 oktober 2005: Maribel M. Rodriguez (30 jr., Dominicaanse Republiek) Gestikt of levend verbrand bij de Schipholbrand.</p>	<p>26 oktober 2005: Kamal Shahin (51 jr., Turkije) Gestikt of levend verbrand bij de Schipholbrand.</p>
<p>26 oktober 2005: Taras Bilyk, ook bekend onder de naam Vitaly Khvylovyy (30 jr., Oekraïne) Gestikt of levend verbrand bij de Schipholbrand.</p>	<p>26 oktober 2005: Mehmet Avar (41jr, Turkije) Gestikt of levend verbrand bij de Schipholbrand.</p>	<p>26 oktober 2005: Vladislav Leniev Petrov (31 jr., Bulgarije) Gestikt of levend verbrand bij de Schipholbrand.</p>
<p>26 oktober 2005: Lofti Al Swaee (32 jr., Libië) Gestikt of levend verbrand bij de Schipholbrand.</p>	<p>26 oktober 2005: Robert Jules Arah (34 jr., Suriname) Gestikt of levend verbrand bij de Schipholbrand.</p>	<p>26 oktober 2005: Naiva Apensa (43 jr., Suriname) Gestikt of levend verbrand bij de Schipholbrand.</p>
<p>26 oktober 2005: Gheorge Sas (21 jr., Roemenië) Gestikt of levend verbrand bij de Schipholbrand.</p>	<p>26 oktober 2005: Oksana Nynych (29 jr., Oekraïne) Gestikt of levend verbrand bij de Schipholbrand.</p>	<p>26 oktober 2005: Dato Khidiritsj Kasojef (21 jr., Georgië) Gestikt of levend verbrand bij de Schipholbrand.</p>
<p>1 oktober 2005: Hassan Mohammad (30 jr., Afghanistan) Leidschendam: Van de vijfde verdieping gesprongen nadat hij zijn vriendin en haar zoon naar beneden heeft gegooid. Uit angst voor deportatie.</p>	<p>1 oktober 2005: Vriendin van Hassan Mohammad (35 jr., Afghanistan) en haar zoon (8 jr.) Vermoord door vriend. Uit angst voor deportatie.</p>	<p>september 2005: Jorge Eliécer Restrepo Quintero (33 jr., Colombia) en zijn vriendin Luz Angélica Pastes Upegui (26 jr., Colombia) Gemarteld en vermoord gevonden in Colombia, na gedwongen 'vrijwillig' vertrek met hun kinderen uit Nederland.</p>

<p>10 september 2005: Lyse Banyihwabe (20 jr., Burundi) Kenia: Nederland weigerde toeristenvisum voor hereniging met haar broer in Nederland, uit vrees dat zij zich in Nederland zou vestigen. Op haar daaropvolgende terugtocht van een vluchtelingenkamp in Kenia naar Burundi is zij overleden door ziekte en uitputting.</p>	<p>4 september 2005: Onbekende man (35 jr.) Nabij AZC Emmen, Eelderbrug, verdronken gevonden.</p>	<p>19 augustus 2005: Onbekende man (32 jr., Suriname) Gevangenis Ter Apel: zat in vreemdelingenbewaring toen hij "in zijn cel onwel werd". Er was reeds sprake van "onduidelijke" medische klachten...</p>
<p>13 augustus 2005: Vier onbekende Afrikaanse verstekelingen Gevonden in Rotterdam, gestikt in een container die kwam uit Casablanca.</p>	<p>7 augustus 2005: Boye Bah (12 jr., Somalië) Smallingerland: zelfmoord door ophanging aan verwarmingsbuis.</p>	<p>6 juli 2005: Onbekende man Bajesboot Rotterdam: Zelfmoord</p>
<p>Ergens in 2005: Twee onbekenden In uitzetcentrum Schiphol-Oost: zelfmoord.</p>	<p>29 september 2004: Twee jongetjes (4 jr., Somalië en 5 jr., Koerdistan) Asielzoekerscentrum Harlingen: verdronken terwijl ze aan het spelen waren.</p>	<p>20 augustus 2004: Onbekende man (Nigeria) Uitzetcentrum Zestienhoven: zelfmoord uit angst voor deportatie</p>
<p>10 augustus 2004: Onbekende man (Marokko) Gevangenis Ter Apel: zelfmoord door ophanging.</p>	<p>14 juli 2004: Marisa Bartolomeu (22 jr., Angola) Aanmeldcentrum Beatrixoord Eindhoven: krijgt geen medische hulp en sterft onderweg naar het ziekenhuis.</p>	<p>10 juni 2004: Abdinassir Abdilatif Ali (24 jr., Somalië) Ontvoerd en vermoord in Mogadishu negen maanden na deportatie uit Nederland.</p>
<p>15 mei 2004: Een onbekend jongetje (4 jr.) Asielzoekerscentrum in Luttelgeest: verdronken gevonden.</p>	<p>27 december 2003: Een onbekend jongetje (3 jr.) Asielzoekerscentrum Dalem: verdronken in een sloot.</p>	<p>december 2003: Onbekende man Amsterdam: gevonden in Italiaans schip in de haven, doodsoorzaak onbekend.</p>
<p>november 2003: meneer Ho (Vietnam) Grenshospitium "De Bullebak" Bijlmerbajes: vier weken na afwijzen asielaanvraag zelfmoord gepleegd.</p>	<p>23 augustus 2003: Een onbekende man (33 jr.) Asielzoekerscentrum Harlingen: gestorven na een gevecht met een andere asielzoeker.</p>	<p>30 augustus 2003: Andrej Donorov (34 jr., Oekraïne) Spanje: zelfmoord, kort na uitzetting naar Spanje. Na politieke druk op Verdonk vanuit de Kamer blijkt achteraf dat de IND tekort had geschoten bij de overdracht van de medische gegevens.</p>
<p>17 mei 2003: Een onbekende man (33 jr., Congo) Boxmeer: Dood gevonden in een bushokje nadat zijn asielaanvraag was afgewezen.</p>	<p>28 maart 2003: Hamisi Ismaili (18 jr., Tanzania) Dood gevonden in de wielkast van een op vliegveld Maastricht Aachen Airport geland vliegtuig.</p>	<p>25 maart 2003: Een onbekende asielzoeker (32 jr., Irak) Diever: zichzelf in brand gestoken, nadat hij werd betrapt op diefstal.</p>
<p>22 februari 2003: Djedjik Fatiha (39 jr., Algerije) Een politiecel in Emmen: zichzelf verhangen met een sjaal, uit angst voor deportatie.</p>	<p>14 januari 2003: Foussini Baraya (31 jr., Burkina Faso) Grensgevangenis "De Bullebak" Amsterdam Zuid-Oost: Gestikt in zijn braaksel. Hij was ernstig ziek en werd aan zijn lot overgelaten.</p>	<p>oktober 2002: Onbekende man (18 jr., Congo) Zwolle: zelfmoord door voor een trein te springen, uit angst voor deportatie.</p>
<p>september 2002: Onbekende man (20 jr., Azerbeidjan) Zelfmoord door zich op te hangen, na een negatieve beslissing over zijn asielaanvraag.</p>	<p>23 juni 2002: Tina (3 jr., China of Iran) Asielzoekerscentrum Vught: gestorven na gebrekkige medische zorg.</p>	<p>1 februari 2002: Yasmina Alrikabi (5 maanden, Irak) Asielzoekerscentrum Leusden: gestorven nadat haar medische behandeling geweigerd is.</p>
<p>25 november 2001: Een onbekende verstekeling (30 jr., Kameroen) Gestorven door onderkoeling in de romp van een vrachtschip tussen Ivoorkust en Nederland.</p>	<p>november 2001: Farideh Karimi (42 jr., Iran) Asielzoekerscentrum Appelscha: geen medische hulp gekregen, waardoor de kanker te laat ontdekt werd.</p>	<p>21 mei 2001: Shurat Tamo (14 jr., Irakese Koerd) Asielzoekerscentrum De Lier: zelfmoord nadat haar asielaanvraag is afgewezen.</p>

<p>maart 2001: Onbekende man (25 jr., Congo) Dood na deportatie: Gedwongen en met geweld uitgezet via Schiphol naar Congo. Mensenrechtenorganisaties in de Congolese hoofdstad melden dat de man bij aankomst "uitgeput" was. De man werd op het vliegveld door de Congolese veiligheidsdiensten onder handen genomen, omdat hij ervan verdacht werd in contact te staan met rebellen. Bij thuiskomst was hij "onherkenbaar voor zijn familie". Korte tijd later stierf hij aan zijn verwondingen.</p>	<p>22 februari 2001: Een onbekend meisje (2 jr., Pakistan) Asielzoekerscentrum Waddinxveen: gestorven na onvoldoende medische zorg.</p>	<p>Ergens in 2001: Gevour Gworkiyan (20 jr., Armenië) Den Bosch: zelfmoord door voor de trein te springen.</p>
<p>19 december 2000: Rasoul Mavali (Iran) Zelfmoord door zich op te hangen na het ontvangen van een deportatiebevel.</p>	<p>december 2000: Onbekende man (25 jr., Rwanda) Grensgevangenis in Amsterdam Zuid-Oost: Gestorven door het ontbreken van medische zorg. Doodziek en niet meer in staat om te lopen op straat gezet. In ziekenhuis overleden.</p>	<p>september 2000: Hong Wu (17 jr., China) en haar 3 maanden oude baby Verdwenen/dood, na deportatie uit Nederland in september 2000</p>
<p>23 april 2000: Een jonge vrouw (China) Zelfmoord na het doden van een mede-Chinese asielzoekster, uit angst voor deportatie.</p>	<p>23 april 2000: Een jonge vrouw (China) Vermoord door andere Chinese asielzoeker (die daarna zelfmoord pleegde), uit angst voor deportatie.</p>	<p>januari 2000: Riza Karadag (38 jr., Koerdistan) Gestorven als verstekeling in een vliegtuig met als bestemming Amerika. Nederland wilde zijn asielaanvraag niet honoreren.</p>
<p>januari 1999: Süleyman Aksoy (Koerd uit Turkije) Turkije: Vermoord in leger na deportatie uit Nederland.</p>	<p>januari 1999: Savas Cicek (Koerd uit Turkije) Turkije: verdachte dood in leger na deportatie uit Nederland.</p>	<p>2 november 1998: Kamran Gorduit (Iran) Asielzoekerscentrum Slagharen: zelfmoord.</p>
<p>17 mei 1998: Karim Hassan (25 jrl, Palestina) Gevangenis Nieuwersluis: heeft zichzelf opgehangen na 8 maanden detentie.</p>	<p>14 mei 1998: Een onbekende man (Soedan) Gevangenis Breda: Gestorven nadat hij uit het raam van de vierde verdieping is gevallen of geduwd.</p>	<p>4 april 1998: Samir (23 jr., Algerije) Werd zonder waarschuwing door een politieagent doodgeschoten, nadat hij in een asielzoekerscentrum een mes had getrokken.</p>
<p>maart 1998: Lilly Antonio (12 jr., Angola) Verdwenen; uit angst voor deportatie weggelopen uit asielzoekerscentrum, waarschijnlijk zelfmoord gepleegd.</p>	<p>5 februari 1998: Onbekend vrouw (50 jr., Armenië) Een politiecel in Renkum: zelfmoord nadat haar asielaanvraag twee keer was afgewezen.</p>	<p>februari 1997: Een onbekende Afrikaanse verstekeling Gevoonden in Delfzijl. Hij is gestikt op een schip vanuit Kameroen.</p>
<p>Ergens in 1997: 2 onbekende Afrikaanse verstekelingen Gestorven aan giftige gassen in het ruim van een vrachtschip op weg naar Amsterdam.</p>	<p>6 december 1996: onbekende man (Iran) Middelburg: Na afgewezen asielaanvraag uit het asielzoekerscentrum gezet, twee dagen later zelfmoord door naakt in een gracht te springen.</p>	<p>1 juli 1996: Amir Salehi (24 jr., Iran) Asielzoekerscentrum Crailo: zelfmoord door zichzelf in brand te steken, als protest tegen de lange asielprocedure.</p>
<p>10 juni 1996: Onbekende man (33 jr., Nigeria) Asielzoekerscentrum Ter Apel: gestorven onder verdachte omstandigheden, was bang voor mensenhandelaars.</p>	<p>25 april 1996: Onbekende man (Iran) Haarlem: zelfmoord door zich op te hangen, nadat zijn asielaanvraag is afgewezen.</p>	<p>17 januari 1996: Igor Horvat (Bosnië) Gevangenis Den Bosch: zelfmoord; hij werd gevonden terwijl hij zich opgehangen had.</p>

<p>19 november 1995: Onbekende man (Zaire) Gestorven na sprong van flat uit angst voor arrestatie door de vreemdelingenpolitie.</p>	<p>17 april 1995; Onbekende man (Iran) Asielzoekerscentrum Haarlem: zelfmoord.</p>	<p>28 maart 1995: Twee onbekende verstekelingen Dood gevonden in een Roomeens schip in de haven van Amsterdam.</p>
<p>januari 1995: Onbekende asielzoeker (Algerije) Psychiatrische patiënt, doodgeslagen in Amersfoort.</p>	<p>15 januari 1995: Papie Mukuna (Zaire) Asielzoekerscentrum Den Helder: zelfmoord uit angst voor deportatie.</p>	<p>Juli 1994: Onbekende man (Vietnam) Purmerend: voor zijn flat door de politie doodgeschoten.</p>
<p>juni 1994: Onbekende man (Macedonië) Na deportatie uit Nederland doodgemarteld in Macedonië</p>	<p>mei 1994: Onbekende man (Turkije) Politiecel in Hengelo: dood gevonden na zichzelf te hebben opgehangen, omdat hij bedreigd was met deportatie.</p>	<p>januari 1994: Onbekende man (Syrië) In Fries ziekenhuis: zelfmoord</p>
<p>december 1993: Onbekende man (Joegoslavië) Bij asielzoekerscentrum Hellevoetsluis: zelfmoord door in zee te springen.</p>	<p>23 april 1992: Jacqueline Muluta (Zaire) Na vier dagen transit op Schiphol, en acht dagen grensgevangenis Amsterdam Zuid-Oost, ziek en zonder medische zorg, is de zwangere mevr. Maluta (met familie) op straat gezet. In opvangcentrum Nijeveen ook geen medische hulp. Tenslotte in ziekenhuis te Meppel overleden.</p>	

Conclusie

Bij het opmaken van dit rapport beschikten we over een overweldigende hoeveelheid getuigenissen waaruit we de stellingen konden concluderen. Welgeteld 116 cases opgetekend in slechts drie maanden tijd: het geeft duidelijk aan dat we het niet meer hebben over incidentele missers die voor verbetering vatbaar zijn. Het laat zien hoe het beleid in de basis – de wettelijke en politieke basis van dit beleid die een dergelijke uitvoering van asielbeleid mogelijk maakt – allesbehalve rechtvaardig en zorgvuldig is.

De conclusie dat dit beleid niet meer te 'repareren' is met marginale verbeteringen van omstandigheden ligt dan ook voor de hand. Het zijn niet de randvoorwaarden van het beleid die ter discussie moeten staan, maar het beleid zelf en de fundamenteen waarop dit beleid gebaseerd is: uitsluiting, opsluiting en 'verwijdering', de term die de betrokken overheidsinstanties zelf hanteren voor deportaties.

Het gebruik van isoleercellen en het gebrek aan medische zorg is in de afgelopen drie maanden een aantal keren naar voren gekomen in de media. Maar verreweg de meeste misstanden in het asielbeleid blijven buiten het zicht van de publieke opinie. Sterker nog: ze worden simpelweg ontkend.

Een conclusie zou dan ook kunnen zijn, gezien de getuigenissen, dat het ministerie van Veiligheid en Justitie en de detentiecentra er veel moeite voor doen om deze misstanden niet in de openbaarheid te laten komen. We zien dat bijvoorbeeld aan het bemoeilijken van de bezoeken van het onafhankelijke artsenteam in de detentiecentra, maar ook aan de contacten met de pers die verboden werden, de intimidatie waar zij die nieuws naar buiten brachten mee werden geconfronteerd en zelfs aan de hardnekkige pogingen om klokkenluiders versneld te deporteren, met of zonder valse papieren.

Dit geldt niet alleen voor de momenten waarop de vluchtelingen in het nieuws komen door tentenkampen of hongerstakingen. Ieder element van het asielbeleid kenmerkt zich door onttrekking aan het publieke oog: de azc's en gezinslocaties zijn in afgelegen gebieden geplaatst, invallen en identiteitscontroles gebeuren zoveel mogelijk buiten het zicht, de detentiecentra zijn hermetisch afgesloten voor observatie, toezicht en controle door derden en ook de deportaties worden zoveel mogelijk ongezien uitgevoerd.

De vraag waarom het ministerie zoveel moeite doet om het asielbeleid – zowel de beleidsmatige kant als de uitvoerende zijde – af te schermen van de buitenwereld is een interessante vraag. Als het beleid dan zo rechtvaardig en zorgvuldig is, waarom dan al die moeite om nieuwsgierige blikken buiten de deur te houden? Wat is het dan dat men niet wil laten zien?

Een andere net zo interessante vraag is hoe het zover heeft kunnen komen. De opgetekende getuigenissen zijn van de laatste drie maanden; het beleid is al jaren zo en de verschrikkelijke werkelijkheid is nauwelijks te bevatten. Kamervragen hebben niet of nauwelijks voor opheldering gezorgd. Een belofte van beterschap van de kant van de staatssecretaris of de melding van de detentiecentra dat 'men zich niet in het geschetste beeld herkende', was vaak al voldoende om de kritische blikken weer af te doen wenden. De media hebben tot nu toe ook een niet mis te verstane rol gespeeld in de muur die rondom de praktijken van het asielbeleid werd opgetrokken, door veel van de getuigenissen links te laten liggen en weer over te gaan tot de orde van de dag.

We hopen dat dit signaleringsrapport niet alleen een tipje van de sluier oplicht over de andere kant van het migratiebeleid, maar ook dat het oproept tot veel kritische vragen. Misschien dan niet de vragen die spectaculair nieuws opleveren, maar wel de vragen die de fundamenteen van dit beleid grondig ter discussie stellen.

Nawoord

Zoals, destijds nog prinses, Maxima ooit zei: “De Nederlander bestaat niet.”, zo kun je ook rustig stellen dat “de vluchteling” niet bestaat.

Tegenstrijdig echter aan de duistere praktijken van elke oorlog lijkt het er op dat een vluchteling met een duister verhaal niet geloofd wordt. Het wordt verklaarbaarder geacht dat een vluchteling in de doodsangst van zijn vlucht alles goed heeft voorbereid en netjes met zijn paspoort asiel aanvraagt. Wie de reden van zijn vlucht niet uit kan leggen wordt niet geloofd, zeker wie geen paspoort heeft. Maar wie vlucht, kan juist vluchten uit angst gekenmerkt te worden als lid van een bepaalde groep, ras of stand. Juist de mensen die tussen verschillende groepen in hebben gezeten, of met wie de familie eerder heeft samen gewerkt (al dan niet vrijwillig), hebben vaak een tegenstrijdig verhaal. Dat lijkt bij de duistere krachten van oorlogsomstandigheden te horen. Vaak weet men jaren later nog niet welke partij de goede was, maar kun je het de vluchteling niet kwalijk nemen dat hij vlucht om bijvoorbeeld deze keuze niet te hoeven te maken. Of moet hij afgerekend worden op de keuzes van zijn ouders?

Om de voormalige prinses Maxima nogmaals als voorbeeld te nemen: haar vaders betrokkenheid bij het regime van Videla in Argentinië waarbij tienduizenden jonge mannen verdwenen, wordt haar niet kwalijk genomen. Maar andersom worden er vele jonge mannen uit Afghanistan teruggestuurd waarbij zij regelrecht in de handen van de Taliban vallen, omdat hun vader in het verleden, ten tijden van de Russische bezetting, voor de Taliban had gekozen. Deze jonge mannen willen een andere keuze maken, maar omdat de traditionele leefwijze in Afghanistan bepaalt dat je altijd bij je familie blijft wonen hebben zij geen andere keuze. Vreemd genoeg is dat dan voor Nederland reden mensen terug te sturen naar Afghanistan, terwijl de Nederlandse aanwezigheid in Afghanistan er was om de macht van de Taliban te breken. Met het terugsturen van de Afghanen ontloopt Nederland haar verantwoordelijkheid. Mogelijk kan dit terugstuurgedrag in de toekomst zich tegen Nederland gaan keren. Maar ondertussen richt Nederland met dit beleid grote schade aan in het leven van vele teruggestuurde Afghanen. Zij moeten vrezen voor hun leven.

De willekeur van de IND en de ondoordringbare veste die de detentiecentra zijn, hebben een wereld gevormd waar vele bedrijven grote belangen bij hebben. Een wereld waar de vluchteling al lang niet meer centraal staat. Niet de gezondheid en de toekomst van de vluchteling staat centraal maar de efficiëntie van het apparaat. Niet de menselijkheid van een oprecht ontwikkelingsbeleid is modus, maar commerciële belangen geven sturing aan het regime. Een directeur van een detentiecentrum wilt slechts voldoen aan de eisen van zijn meerdere, de ondoorzichtigheid van zijn instituut komt hem daarbij zeer goed uit. De bezoeken en controles die er zijn, bijvoorbeeld bezoeken van Tweede Kamerleden, worden showcases.

Tijdens de hongerstaking in detentiecentrum Rotterdam was er bezoek van Kamerleden. Zij spraken na afloop getroffen te zijn geweest door de immense stilte. Wetende dat er bijna 300 vluchtelingen opgesloten waren, heerste er toch grote stilte. Ze wisten niets van de schermutselingen van diezelfde dag waar iemand met grof geweld in de isoleercel was geplaatst. Dezelfde persoon was al twee keer eerder in de isoleercel geplaatst geweest, zelfs zonder rapportages van de verlengingen. Een lengte van 33 dagen aaneensluitend in de isoleercel, had, zo zou je dus kunnen zeggen, heel goed gemaskeerd geweest kunnen zijn voor de ogen van de Kamerleden. Een praktijk die je niet in Nederland zou verwachten.

Het Nederlandse detentie-beleid voor vluchtelingen heeft alle trekken van een uitwas zoals je dat in een totalitair systeem zou kunnen verwachten.

Dit beleid kan niet een beetje humaner. Zoals je tegen een echtspaar, in wiens huwelijk huiselijk geweld voorkomt, niet kan zeggen dat het een beetje humaner kan, zo kun je ook niet zeggen dat het huidige immigratiebeleid een beetje humaner kan. Dat zou betekenen dat 28 dagen opsluiten in de isoleercel al een beetje humaner beleid is.

Je kunt wel stellen dat het huidige beleid anders kan. En dat moet ook anders. Er moet een geheel nieuw beleid met betrekking tot de vluchtelingen komen. Ze komen allemaal met een hulpvraag naar Nederland. En die hulpvraag dient ten allen tijden centraal te blijven staan.

Gert-Jan, actiegroep Occupy Rotterdam

Verklarende woordenlijst

IND	Immigratie- en Naturalisatiedienst
DT&V	Dienst Terugkeer en Vertrek
KMar	Koninklijke Marechaussee
IOM	International Organization for Migrants
LP	Laissez-Passer, een tijdelijk reisdocument
EVRM	Europese Verklaring van de Rechten van de Mens
DJI	Dienst Justitiële Inrichtingen

Links naar websites en andere documentatie

www.deportatieverzet.nl

www.occupyrotterdam.org

www.no-border.nl

<http://www.meldpuntvreemdelingendetentie.nl/>

<http://www.prime95.nl/MainW/>

<http://www.gettingthevoiceout.org/presentatie/>

<http://nobordercamp.nl/>

<http://rechtopbestaan.nl/>

<http://www.devluchtkerk.nl/home>

<http://defabel.home.xs4all.nl/>

<http://mvvn.nl/>

<http://www.stil-utrecht.nl/>

<http://www.vrouwentegenuitzetting.nl/>

Procesprotocollen van de DT&V:

<http://www.dienstterugkeerenvertrek.nl/Kennisbank/Procesprotocollen/>

Vreemdelingenwet 2000, Terugkeerrichtlijn en Verordening Dublin

<http://www.dienstterugkeerenvertrek.nl/Kennisbank/wettenenregels/>

Artikelen

De laatste halte

<http://www.groene.nl/2013/10/de-laatste-halte>

Met grof geweld en valse papieren

<http://www.doorbraak.eu/?p=15094>

